

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Αθήνα, 29 Ιουλίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥΣ :

- (α) Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Νίκη Κεραμέως**
(β) Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Δόμνα Μιχαηλίδου

Θέμα : Εξέταση της άρσης του αποκλεισμού συνταξιοδότησης γονέων τέκνων ΑμεΑ σε Δημόσιο και Ιδιωτικό τομέα, σε περίπτωση εργασίας του τέκνου.

Υπουργοί,

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι, στόχος της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας είναι, μία κοινωνική πολιτική που δουλεύει στην πράξη. Όχι να περιγράφει τις ανάγκες, αλλά να τις αντιμετωπίζει. Όχι να ακολουθεί τα προβλήματα, αλλά να τα προλαμβάνει. Όχι να εξαντλείται στην παροχή, αλλά να ανοίγει δυνατότητες σε όλες και σε όλους. Εξάλλου, ως γνωστό, η Πολιτεία επενδύει στη συμπερίληψη.

Στο πλαίσιο αυτό θα ήθελα να θέσω υπόψη σας ένα ζήτημα που αφορά στους γονείς των ΑμεΑ.

Όπως γνωρίζετε, ο ασφαλιστικός νόμος απαιτεί το τέκνο ΑμεΑ να είναι «ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία» ή να μην εργάζεται, προκειμένου να μην στερηθεί ο γονέας την αναλογική του συνταξιοδότηση.

Ειδικότερα, στο καθεστώς συνταξιοδότησης γονέων αναπήρων, όπως διαμορφώθηκε με το άρθρο 37 του Ν.3996/2011 όπως ισχύει, προβλέπεται ότι το τέκνο με αναπηρία 67% και άνω δεν πρέπει να εργάζεται προκειμένου να θεμελιωθεί ή να διατηρηθεί το σχετικό συνταξιοδοτικό δικαίωμα του γονέα.

Δηλαδή, στο ισχύον καθεστώς συνταξιοδότησης γονέων ατόμων με αναπηρία, η εργασιακή δραστηριότητα του τέκνου αποτελεί λόγο αποκλεισμού ή απώλειας του συνταξιοδοτικού δικαιώματος του γονέα-φροντιστή.

Στην πράξη, αντί να διευκολύνει η Πολιτεία τις οικογένειες αυτές, τις καλεί να επιλέξουν μεταξύ της επαγγελματικής και κοινωνικής ένταξης του παιδιού τους και της δυνατότητας συνταξιοδότησης του γονέα-φροντιστή.

Εξάλλου, όπως γνωρίζετε, η χώρα μας έχει κυρώσει με τον Ν. 4074/2012 τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, όπου σύμφωνα με το άρθρο 27 αναγνωρίζεται το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία στην εργασία.

Επιπλέον, το άρθρο 21 παρ. 6 του Συντάγματος επιβάλλει στο Κράτος την υποχρέωση λήψης ειδικών μέτρων για τη διασφάλιση της αυτονομίας, της επαγγελματικής ένταξης και της συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας.

Η ως άνω διατύπωση του ασφαλιστικού Νόμου έρχεται σε αντίφαση με την Εθνική Στρατηγική για την Αναπηρία, το Σύνταγμα και τη Διεθνή Σύμβαση του ΟΗΕ, καθώς καθλώνει το άτομο με αναπηρία στην απραξία, προκειμένου να μη χαθεί η σύνταξη του γονέα – φροντιστή του.

Εξάλλου, μετά από 25 και πλέον έτη παράλληλης εργασίας και συνεχούς φροντίδας ενός παιδιού με αναπηρία 67% και άνω, η υπόσταση του γονέα είναι βιολογικά και ψυχικά επιβαρυνμένη. Η συνταξιοδότησή του αποτελεί το δικαίωμά του σε μία καλύτερη και λιγότερο πιεστική καθημερινότητα μετά από μια «διπλή βάρδια» δεκαετιών. Είναι άδικο να στερείται το δικαίωμα αυτό στο γονέα – φροντιστή, αν το παιδί κατάφερε να ενταχθεί στην αγορά εργασίας-μία εξέλιξη με αποκλειστικά θετικό πρόσημο για το ίδιο και την κοινωνία.

Επίσης, παρατηρείται η εξής νομοθετική δυσαρμονία: Ενώ ο Ν. 5078/2023 απελευθέρωσε πλήρως την εργασία για τους ίδιους τους συνταξιούχους αναπηρίας, οι γονείς ΑμεΑ παραμένουν δέσμιοι ενός αναχρονιστικού καθεστώτος, το οποίο θεωρεί την εργασία του παιδιού τους «ασυμβίβαστη» με τη δική τους συνταξιοδότηση, δημιουργώντας μια σαφή νομοθετική αντίφαση.

Επειδή, πρόκειται για μια κατάφωρη κοινωνική αδικία που πλήττει τις οικογένειες ΑμεΑ.

Επειδή, είναι ανάγκη για την πλήρη εναρμόνιση της νομοθεσίας με το σύγχρονο δικαιοκρατικό και κοινωνικό μοντέλο αναπηρίας, το οποίο προωθεί έμπρακτα τη συμπερίληψη, την ισότητα ευκαιριών και την αυτόνομη διαβίωση.

Επειδή, θα πρέπει να καταργηθούν αναχρονιστικές διατάξεις που μετατρέπουν την εργασία του τέκνου ΑμεΑ σε «λόγο τιμωρίας» για τον γονέα-φροντιστή και την οικογένειά του.

Επειδή, θα πρέπει να εξεταστεί η τροποποίηση των διατάξεων ώστε η εργασία του τέκνου με αναπηρία να μην επιφέρει καμία περικοπή, αναστολή ή απώλεια στη σύνταξη του γονέα-φροντιστή.

Επειδή, θα πρέπει να αναγνωριστεί το ποσοστό αναπηρίας (67% και πάνω) ως μοναδικό αντικειμενικό κριτήριο για τη συνταξιοδότηση, καταργώντας την αναχρονιστική προϋπόθεση της «ανικανότητας για εργασία» ή την αποχή του τέκνου με αναπηρία από την εργασία.

Επειδή, πρόκειται για ζήτημα κοινωνικής δικαιοσύνης, ισότητας, αξιοπρέπειας, σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Επειδή, αφορά στην ουσιαστική εφαρμογή των διεθνών υποχρεώσεων της χώρας μας απέναντι στα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους, ενώ οι αρχές αυτές οφείλουν να μετουσιωθούν σε νόμο του Κράτους.

Επειδή, η εργασία και η ισότιμη κοινωνική συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία θα πρέπει να ενθαρρύνονται ενεργά από την Πολιτεία και όχι να οδηγούν σε έμμεσες κυρώσεις ή στέρηση δικαιωμάτων για τα μέλη των οικογενειών τους.

Επειδή, ενώ το γεγονός ότι οι μεταβολές της ασφαλιστικής νομοθεσίας κινούνται προς την κατεύθυνση της άρσης των αντικινήτρων εργασίας για τα ίδια τα άτομα με αναπηρία ενώ οι γονείς εξακολουθούν να υπόκεινται σε ένα καθεστώς που αντιμετωπίζει την εργασία του τέκνου ως ασυμβίβαστη με το συνταξιοδοτικό τους δικαίωμα, δημιουργεί νομοθετική δυσαρμονία και έρχεται σε αντίθεση με τις αρχές της κοινωνικής ένταξης.

Επειδή, η προσέγγιση της Πολιτείας θα πρέπει να ανταποκρίνεται στη σύγχρονη αντίληψη περί αναπηρίας, σύμφωνα με την οποία ένα άτομο μπορεί να έχει πιστοποιημένη αναπηρία 67% και άνω και ταυτόχρονα να εργάζεται, να παράγει και να συμμετέχει ισότιμα στην κοινωνική και οικονομική ζωή, χωρίς η εργασία του αυτή να οδηγεί τα μέλη της οικογένειάς του σε απώλεια δικαιωμάτων.

Ερωτάσθε :

(α) Πόσοι ασφαλισμένοι έχουν υποβάλει αιτήσεις συνταξιοδότησης ως γονείς ατόμων με αναπηρία κατά την τελευταία δεκαετία και πόσες από αυτές απορρίφθηκαν ή δεν κατέστη δυνατό να εγκριθούν λόγω εργασίας του τέκνου;

(β) Προτίθεστε να καταργήσετε την προϋπόθεση μη εργασίας του τέκνου με αναπηρία για τη θεμελίωση ή διατήρηση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος των γονέων-φροντιστών;

(γ) Προτίθεστε να προχωρήσετε σε ενιαία νομοθετική ρύθμιση για δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, ώστε η εργασία του τέκνου με αναπηρία να μην επιφέρει περικοπή, αναστολή ή και απώλεια της σύνταξης του γονέα;

(δ) Εξετάζετε την αναγνώριση του πιστοποιημένου ποσοστού αναπηρίας 67% και άνω ως βασικού και επαρκούς αντικειμενικού κριτηρίου για τη συνταξιοδότηση γονέων ατόμων με αναπηρία, χωρίς πρόσθετες προϋποθέσεις περί ανικανότητας προς εργασία ή μη απασχόλησης;

(ε) Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα ενεργειών σας κατά λόγω αρμοδιότητας, για την εναρμόνιση του σχετικού κοινωνικοασφαλιστικού νομοθετικού πλαισίου με τις αρχές της συμπερίληψης, της ίσης μεταχείρισης και της αυτόνομης διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία;

Ο ερωτών Βουλευτής
Κωνσταντίνος Β. Κεφαλογιάννης

Βουλευτής Ηρακλείου Ν.Δ.